

رو چشمنیه نیم موبک فرخته کوبک علیحضرت شاهنشاه صاحبقران خلدانه مله و سلطانه از شریف آباد به در آباد شریف
 گردید راه بطرف شمال و پنجاه سکنه تقریباً یکمیدان راه که در تال و وادعی نمودند بطریقه میرسنند که آثار عمرانی در ابتدای آن
 بنظر میآید و برجی در کنار چشمه دیده میشود اینجا را باطریقت لنگر میگویند از قرار مذکور کاروانسرای دایمجا بوده راه از اینجا
 دو تا میشود آجاده طرف دست چپ بحال قرانی و نیز دو کرمان میسروند و جاده دست راست راه زوار و قوافل عراق
 و طهران است قدری که از اینجا گذشته چشمه است با آب قلیل آبادی کاروانسرا مانند ای که یک اطاق و طویله از آن باقی
 و دو اطاق دیگر خراب است تقریباً و فرسخ کله طی مسافت نمودند در طرف دست راست و دراز جاده بالای کوه تپه مانند قلعه است
 که ده پانزده خانوار رعیت دارد و در دست راست راه در همان محل مختصر زراعت قنات و صیقلیت از رعایای ابریشم
 بگلزار عیشاه قدری از اینجا گذشته دست راست راه و دراز جاده چشمه و درختی است و بالای آن چشمه قلعه چهار برجی دیده
 میشود که بعضی از آن با بلوک بیه رن باجی آمده بیلاش میس نمایند از اینجا گذشته حوضی در راه است که دو طاق از کلسک
 بالای آن ساخته و آنرا حوض شیب گویند قدری بالاتر دست راست و دراز راه فرعه حاشم دیده میشود که تقریباً چهل خانوار
 رعیت دارد و آتش ارفاقت در کله فرسخی در آباد فرخه او دست که قلعه محکم و شصت بمقاتد خانوار رعیت دارد و کاروانسرای
 سر پوشیده در اینجا برای عابرین بنا کرده اند و در جلوی کاروانسرا بقاصد بیت و پنجاه حوض آب است که بالای آن قبه از
 و آجر ساخته اند فرخه او در جلوی بلوک بیه رن و سپرده ببطارانه خان تیمور است آنرا در آباد و در قریبه است در آباد مغلی و در آباد
 علیا و رودخانه دارد که از طرف مغرب یل شمال مرخمه گرفته است جنوب جاری بدز آباد مغلی میرود این رودخانه از رودخانه
 معروف خراسان خاک مشهد معدس بر آن منتهی شده بعد از آن شروع بخاک میا بوز میس نماید آب رودخانه در آباد بخوبی

و کوارانی معروف و درختی که او را سبزه است یک سنگ آب دارد ولی بهار زیاد میشود در آباد مغلی در طرف دست چپ راه
 و در آباد علیا در طرف دست راست جاده واقعت سکنه در آباد علیا صد خانوار و در آباد مغلی شصت خانوار رعیت دارد
 در نزدیکی راه آثار کاروانسرا خرابه دیده میشود و در اینجا چلی هم بر روی و در خانه بوده که حالانما بود است
 روز جمعه چهارم قدمگاه مضرب خیم با اجشام پادشاهی کردید راه چهار فرسخ و از شرق مغربست قدریکه از در آباد گذشتند
 دست راست دور از راه بالای کوهی تپه مانند قلعه کوشان است که شصت خانوار رعیت دارد و آب آن از قنات قدریکه
 در همین طرف راه دبی است موسوم به کزنبه که خالصه یوان و ایش از رودخانه و یکصد خانوار سکنه است از اینجا گذشته باز
 دست راست کلاته است موسوم به همسره که قلعه در اینجا ساخته شده و ده خانوار رعیت در آن سکنی گرفته و آب این کلاته
 از کاریز است بعد از آن محاذی میشوند به در رود که از دره های معروف با حضرت و نصرت خراسان بود و آب در آباد
 مشهور است یک فرسخ بعد گاه مانده قریه بقین در دست راست راه و نزدیک بجاده است آب آن از کاریز و باغات زیادی چهل
 خانوار رعیت دارد قدریکه از بقین گذشته دست چپ فرعه است که قلعه دارد و موسوم بقلعه نویس باشد و سی خانوار رعیت دارد
 محاذی قدمگاه ده حاجی است با میت خانوار سکنه اما قدمگاه عبارت از بقعه است مزین که از بر روی شاه نشینی اخرج کرده
 و پشت ضلع چهل شده و تزئینات این بقعه از کاشی ازاره و نقش و داخل بقعه کستیه و غیره همه بدرجه بسیار است این بقعه را
 شاه سلیمان صفوی در سال هزار و نود و یک هجری بنا کرده است و باغی دور آن طرح و غرس نموده که علاوه بر سایر اشجار کاجها
 عظیم زیاد داشته و دارد و در بیرون باغ محاذی در و داخل خیابانی از درخت کاج بوده که بعضی از اشجار آن سنوز باقیست
 در داخل بقعه در سمت قبله یک چارچسنگ سیاه سخت که تقریباً نیم فرسخ در نیم فرسخ است بار تعلق یک فرسخ در دیوار نصب کرده
 و اثر دو قدم بزرگ در این سنگت بقول مشهور این اثر از اقدام مبارک حضرت رضا علیه آله التجه و شناس است و بعضی
 عقیده آنکه آثار اقدام از حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام است آبادی قدمگاه بر روی کوه تپه مانند است که در
 بقعه واقع و تقریباً یکصد و پنجاه خانوار رعیت دارد در نزدیکی قدمگاه تخمیناً با فاصله سیصد قدم دهم است موسوم به سوت
 که دارای میت خانوار سکنه است تحت قدمگاه پنج رشته قنات دارد که همه رو بقعه است کاروانسرای جرمی با دو اوازه
 بسیار خوب موضوع از کاروانسرا در قدمگاه است ارتفاع قدمگاه از شهد مقدس سیصد و پنجاه فرسخ است
 روز شنبه پنجم مکه سعود خسروانه از قدمگاه اتهاض فرسوده ظاهر فیما بوز مضرب خیم با اجشام میا یون کردید راه پنجاه فرسخ

و از شرق مغرب و در جلگه وسیع هموار است که تماماً استعداد آبادی دارد و قرا و مزارع بسیار از دور و نزدیک دیده شود
 که بمیان آب قنات مشروب میگردد و قنات بمطرف جنوب جاریست آبادیهایی حوالی و نزدیک راه و جاده از این قنات است
 در طرف دست راست تخر و پوز همزمان تخی آباد تخی آباد دست چپ عباس آباد دولت آباد ابوسعیدی سعد آباد خرم آباد
 ده شیخ شهر نیابور از بلاد مشهوره قدیمه است و در این بلده و شش آبادی و کثرت جمعیت و محاسن آن در کتب
 جغرافیای قدیم و تواریخ تفصیل نگاشته شده اما شهر حالیه غیر از آن بلدیت که غزاد در زمان سلطان سنجری سلجوقی ویران نمود
 نیز غیر از آن شهر است که در زمان چنگیز خان لشکر منول خراب کرده و قباور حالیه را چندان عظمتی نیست جمعیت این بلده پانزده
 هزار نفر میرسد مسجد جامع معتبر می رود که در زمان سلطان حسین بایقرا ساخته اند پانصد باب دکان دو مدرسه و سینصد حمام و دو
 مسجد متوسط و چهار دروازه این شهر است مشایر قدیم نیابور از علما و محدثین عرفا و غیر هم بسیارند که قبور بعضی از آنها
 در حوالی شهر است از مشایر و مراد مقبره نیابور بقعه امرا ده محمد معروف بمحروق بن محمد بن یدین علی بن حسین علیه السلام است
 و بقعه امرا ده ابراهیم و بقعه فضل بن شان محدث و شیخ فرید الدین عطار و حکیم خاتم میباشند و جغرافیای تواریخ این
 بلده مفصلاً در تل خود نگاشته خواهد شد ارتفاع نیابور از مشهد مقدس تقریباً دویست ذراع است

روز یکشنبه ششم در نیابور اتفاق شد

روز دوشنبه ششم بموکب منصور خسروانده آید الله تعالی بضره زلفا نیابور انتهاض فرموده حوالی نجف آباد منصرف خاتم سپهر امام علی
 راه در جلگه هموار صاف و چپ فرسخ و ابتدا از شرق مغرب بعد مایل بخوب میشود صحاری طرف مغرب نیابور بآبادی صحراهای طرف
 مشرق نیست بقیل فاصله از شهر بوضع بیابان قرا و مزارع بندرت دیده میشود بعد از آبادیهایی الی شهر طرف دست راست را
 وصل بجاده مرصه ده داروغه است که خانوار رحمت دوازدهم دست چپ متقابل ده داروغه قدری دراز راه مظفر آباد است سکنه آن
 دوازده خانوار بعد از ده داروغه دیمین روح آباد با هفت خانوار و قدری با نرد دراز جاده رستم آباد است و بعد ده سنگ
 در طرف دست چپ کاریزی رحیم آباد و در خان آبی حسین آباد است بطوح چادر شین نیابور در این ناحیه سکنی دوازده و امروز چادرهای آنها
 در راه دیده شد نجف آباد که منزل است قلعه کوچکی است مشتمل بر میت خانوار ایشان از قنات ارتفاعش مثل نیابور است

روز سه شنبه ششم بموکب همایون از نجف آباد تشریف فرمائی فرمایید که راه ابتدا از طرف شمال سمت جنوب با جانب مغرب مایل میگردد
 و بمجازه جلگه صاف سطحیت تا چشمه کوچکی که در نزدیکی شوراب میباشند از اینجا در میان پستی و بلندی تا منزل شوراب تقریباً چهل خانوار

سکنه و چند قطبعلی و کاروانسرای معتبری ارد آتش از قنات و ارتعاش از مشهد مقدس دست و پنجه در دست
 روز چهارشنبه هم حوالی رباط سرپویه منزلگاه اردو می یون کرد از شوریاب تا دفرنج درستی و بندی بعد در جلگه هموار از شرق
 بعد از طی مسافتی در طرف ساراه کلاته حاجی میرزا ابراهیم اعلی خانباجی میرزا ابراهیم شریعتی را مجتهد معروف بنام بعد از آن در
 فرسخی شوریاب بنامه و قریه سن کلید است که اللهیار خان آصف الدوله آنرا بنا کرده و کاروانسرا خرابه اینجا بوده که مرحوم حسنه میرزا
 حشمت الدوله آنرا تجدید و مرمت کرده از قریه سن کلید را باز در خانه نوار غایت قنات است تعلیم و تبحر کلید رخد و حاصل کیشا پور و اوست
 که فرسخ بعد از آن کلید قلعه خرابه موسوم بقلعه غلامان آب ناری و بروی این قلعه است که بالای آن با کبری ساخته اند که در مرحوم حشمت الدوله بنا
 نموده است و فرسخ بر رباط سرپویه ماه کاروانسرای غفرانیه معروف غفرانیت کاروانسرای غفرانیه بنام و کاروانسرای لید را بنامه نیز است
 که تقریباً بیست سال قبل بر قد رقد ریون شاهی صلوات الله علیه در کمال وجوبی خست و بنا نموده آب ناری می جاذبی رود آنرا که در کوه رود
 و از قرار مذکور مرحوم محمد میرزا خان طهرالدوله بانی آن بوده و کده غفرانیه می خوانند و سکنه حلالی و آتش از رودخانه آینه از فرسخ بکاروانسرای
 سرپویه متصل بر راه آب نیار که مرحوم حسن خان نظام الدوله سا بعد از آن است دور از راه قنات است که در کوه آینه حاجی شمس الدین سرپویه
 فی الواقع دو کاروانسرا که اولی برای یکری غیره جلوه آباء می دهم که در اینجا و قنات فوب بر رباط سرپویه است آب این کده از قنات
 و بقا و خانوار سکنه دارد آب ناری نیز در اینجا از شوریاب بر رباط سرپویه بهفت فرسخ راه است رباط سرپویه پنجاه فرسخ از مشهد مقدس است
 روز پنجشنبه هم ظاهر بنبر و از ضرب خیم کردون چشم شهر یاری ام ملکه دید راه از شرق مغرب در جلگه هموار است زیاده از نه فرسخ
 دست چپ در از راه قریه سن قدری از آن گذشته در همین طرف نید آباد است در سمت راست وصل بره قریه نزول آباد است که از
 نزول آباد میکویند سکنه نزول با پنجاه خانوار و آتش از قنات و سکنه عظیمی بر ارتفاع پانزده ذرع در این قریه است در سیر کون سکنه در طرف
 مغرب متصل بر بنای سیدیه ایوان عالی موجود است که در کمال اتقان باجر ساخته شده و آثار خط کوفی هم در این ایوان از این آثار و پنجاه
 ابالی سموع شد نزول آباد یکی از مصیبت معتبره همین بوده و شرح آن در محل خود نگاه داشته خواهد و بقعه امامزاده سلطان سید حسن از اولاد
 امام رضا علیه السلام در این قریه بقیل مسافتی از نزول آباد قریه از آنجا است آثار غزالی کنن نیز درین قریه میسباید بعد از آن در همین طرف
 باخان است و پس از آن کده و لان از آن گذشته قریه یزی است و طرف دست چپ مرز ملک آباد و در غیر فرسخی شهر نزول ملک آباد
 آب نیار حاجی فرامرز خان از معارف بنبر و اوست در هزار قدمی شهر بنبر و ارباب کو کچلی است و مصلای شهر بنبر و اوست در این با

صلیح الدوله وزیر انطباعات
 وزیران
 ۸۴